

תשפ"ד

חג הפסח

לציאנו נשמת

חג הפסח
החללי הרבנות וברזל חי"ד
יוני זכרם ברוך

עילוי אושח חזשות

זיסן

לעילוי נשמת הגבאי ר' יוסף חיים ענטבי ז"ל בן מרסל דוד ע"ה ת. נ. צ. ב. ה.
העלון לעילוי נשמת הסבא היקר אליהו שלם בן מזל ואברהם ת. נ. צ. ב. ה.

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות? מרגש!

הוא עזב והתחיל לרדת במדרגות. לפתע נפתחת הדלת ובחור עם חלוק רחצה מביט עליו ושואל אותו: "מי שלח אותך?" והרב הולצברג צועק לעברו: "הקדוש ברוך הוא!! - כולם זוכרים את הזוג הולצברג השם יקום דמם, שליחי חב"ד שנרצחו בפיוגוע במובאי בהודו שהיו משתדלים לקרב יהודים לבורא עולם בארץ זרה זו במסירות נפש.. בימים שלפני ליל הסדר היה מסתובב הרב גבריאל הולצברג ה' יקום דמו ותולה מודעות בבתי המלון ובבתי הארחה במומביי, המזמינות את ציבור היהודים והישראלים לליל סדר כהלכתו. בערב ליל הסדר, זמן קצר לפני כניסת החג, בעיצומן של ההכנות אמרה פתאום הרבנית רבקה לבעלה: "לך תסתובב ותראה אם לא שכחנו מלון או בית הארחה". "אבל אני הסתובבתי אישית ותליתי הזמנות בכל המקומות!" - טען הרב גבריאל, אולם אם רבקה מתעקשת והרב יוצא לרחובות כמצוותה.. תוך כדי הסיוור המהיר גבי מגלה לפתע שהוא פסח על בית הארחה אחד ולא תלה בו מודעה. הוא נחפז למקום וביקש מהפקידה לראות את ספר האורחים. בעלעול מהיר הוא מגלה שם אחד הנשמע ישראלי. הוא רץ אל החדר, דופק שוב ושוב, ומשלא נשמעת תשובה הוא עזב והתחיל לרדת במדרגות. לפתע נפתחת הדלת ובחור עם חלוק רחצה מביט עליו ושואל אותו: "מי שלח אותך?" והרב הולצברג צועק לעברו: "הקדוש ברוך הוא!!" והבחור, בהלם מוחלט, קורא לו לבוא ואז הוא אומר לו: "שמע סיפור. אני מגיע עכשיו מדרום הודו בדרכי לצפון. כלל לא תכננתי לעצור בעיר, באתי ברכבת והייתי צריך להחליף רכבות. כשאני יורד ובא לקנות כרטיס, אני מגלה לחדרתי שכייסו אותי. אני יושב על אבן ומתחיל לבכות. לפתע ניגש אלי אדם צעיר שדיבר עימי במבטא צרפתי ושואל אותי מאיפה אני. עניתי שאני מארץ ישראל. הבחור אומר לי: 'שמע, גם אני יהודי מצרפתי'. ואף נותן לי סכום כסף. 'סע לעיר ותשכור חדר. אחרי החג תתקשר הביתה ותגיד להורים שיפקידו כסף בבנק הדואר ותקבל את הכסף כאן תוך דקות". אני עושה כעצת הבחור, מגיע לכאן, שוכר חדר בגסט האוס' הראשון שאני רואה, נכנס לחדר ונשכב על המיטה. אני מסתכל כלפי מעלה ומתחיל 'לדבר' עם אלוקים: 'אלוקים! מה קורה? מה יהיה? מה אני עושה כאן במצב בוש שכזה? אתה קולט, הרב? אני, הקיבוצניק, שמעולם לא היה לי שום קשר עם ההוא מלמעלה, מדבר אלי? פתאום אני קולט שהיום בערב זה ליל הסדר! והמונולוג שלי מתחדש: "אני יודע שהקשר בינינו לא מי יודע מה, אבל אלוקים, אם אתה אוהב אותי, תן לי סימן, אל תיתן לי להיות לבד הלילה, תן לי להיות בליל הסדר

לעילוי
נשמת
זוהרה
בת
רחל
ז"ל

לעילוי
נשמת
רחמים
רובין
ז"ל

אמיתי עם עוד יהודים! סיימתי את השיחה, שאני מדמיין, אבל לא. אני פותח את המדרגות. וכשאני שואל אותך 'מי מיותר לציין, שגם הוא

פסח כשר ושמה!

לעילוי נשמת
דוד לאכזש ז"ל
בן זוהרה ושמעון ז"ל
נפטר כ"ג שבט תשפ"ד
ת. נ. צ. ב. ה.

יארק ומתבק מפי צליון כף האצמיר | מדפיס לזיכרון הרבים

לקבלת העלון - elial@eca.gov.il - או 0506255911

בשבילך אתה כבן של מלך

מותר לדבר בבית הכנסת רק עם ה' יתברך

השבוע

שיית בשדה

סיפור לשבת

מתוק [חן fe 70n]
הרה ארה
fe 6"א

סוד המרור

שני עניים היו נודדים ממקום למקום, האחד יהודי והשני גרמני ומקבצים צדקה למחייתם. היה זה בערב פסח. בעודם עוברים ברחובות היהודים הריחו את ריח המאכלים המיוחדים ושאלו את העוברים ושבים האם היום הוא יום מיוחד משאר ימות השנה. ענו להם בחיוב, שהיום עורכים היהודים את ליל הסדר, ערב החג הנפלא בו מזמינים היהודים אורחים לשלחן החג. פנה הגוי לחברו היהודי: "חג הפסח מה זה אמר? יש אוכל טוב?" אמר היהודי לחברו: "בוא אתי לבית הכנסת ואדאג לך לאירוח טוב". "אבל מה אעשה אם אתפס בקלקלתי?" - טען הגוי - "הלא איני מתמצא בכל אותם סדרים ומנהגים הנהוגים אצלכם בליל הסדר?" הרגיעו היהודי ואמר לו: "אנכי אלמדך את כל המנהגים מראשיתם ועד סופם. תאר בפניו את ליל הסדר בדיוק נמרץ, אך שחך לומר לו שלפני שסועדים את סעודת החג אוכלים מרור שטעמו כלענה... פנה היהודי לגבאי ואמר: "זרים אנו ומבקשים להסב ל"סדר". "אמר הגבאי: "אין בודקים למונות. אתה תהיה אורחו של פלוני, וחברך יהיה אורחו של אלמוני. "שב העני לחברו ואמר לו: "אחר התפלה יפרידו בינינו, כל אחד יסעד במקום אחר. אבל לאחר האוכל נשוב ונועד פה". "רעב היה הגוי עד מאוד, וצפה בקוצר רוח לסעודה הדשנה. הוא נזכר בכל אותם מאכלים שסיפר לו עליהם היהודי, אולם לדאבון ליבו ראה שאין מגישים ממיני הדגים והבשר כלום. בעל הבית אמר כמה פסוקים וכולם גמעו מהיין, ויין מגביר התאבון, כידוע. לאחר מכן נטלו ידיים והשיטו לו גבעול כרפס פחות מכשיעור כזית, טבול במי מלח. והוא רעב... לא די בכך, אלא שהילדים התחילו שואלים שאלות והאב השיב בניחותא ובמאור פנים כאשר כל ילד מוסיף נופך לדבריו, וביטנו של הנוכרי... סוף סוף שתו את הכוס השנייה ונגשו לטיול ידיים". נטילת ידיים זו למה?" שאל בלחש את הילד שישב לצדו". לסעודה" - השיבו הילד בלחישה. כמה שמח! הגיע הקץ לעינו, הנה בא הפיצוי לסבל המתמשך... נטל הגוי ידיו ונגבן, בעל הבית בצע את המצות המשונות וזרות בעיני הגוי ישיגר לכל אחד מהסועדים כזית. תוך כדי לעיסה שאל את עצמו מה זאת, ומיד ניחם את עצמו: 'לא נורא, כנראה אינם רוצים להתפטם מפת זו ולהשביע את רעבונם'. והנה מגישים מין מאכל שלא ראה מימיו - הייתה זו חזרת לשם מרור (חריון חריף ביותר), ובנפשו דמה שבוודאי זהו המאכל החשוב ביותר לסעודת היום. הכניס מנה הגונה לפיו אלא שמייד נכוותה לשונו כאלו הכניס אש לפיו. מעיו התהפכו בקרבו. נשמתו נעתקה ועיניו מלאו דמעות. כבר לא יכול היה להתאפק והוא צרח: "התביישו לכם! ככה אתם מענים אצלכם אורחים?" הוא ברח מהמקום ורץ לבית הכנסת החשוך לחכות לחברו. רעב, צמא וקופא מקור נח הגרמני על ספסל בית המדרש. עברו עוד כמה שעות עד שנפתחה הדלת, והיהודי נכנס בפנים שמחות, שבע מהאכילה ומהשתייה. הוא פנה אל רעהו הגוי ושאל: "איך היה ה'סדר"? "סיפר לו הגרמני בכעס את כל מה שקרה עמו. אמר לו היהודי: "הוי, טיפש שוטה! אלו היית מחכה עוד מעט, היית אוכל מכל טוב כמוני. "אמר על כך רבי נחמן מברסלב זצ"ל, שכך בדיוק מצווים אנו להתייחס לכל ה"מרור" שאנו טועמים ממנו יום יום. מי שחכם, יודע שאחרי המרור, אחרי הצער וייסורים מגיע שולחן עורך- גאולה ורחמים, כי סוף כל מרור להפוך לאור. ומי שיבעט בייסורים הללו הרי שהוא טיפש גדול. כדאי היה לסבול ייסורים, והעיקר הוא שנמכה לסעודה הדשנה, לגאולה האמתית שמצפה לנו, הן הגאולה הפרטית של כל אחד ואחד, והן הגאולה הכללית של כלל ישראל בב"א.

בסדר "ועמך כלם צדיקים".
רק שאריכין לזה התחזקות
גדול מאד בכל אשר יעבר עלינו

תרפ"א - תשע"ד 1920-2013

מר"ן

בדורו של

חול המועד

ראוי לכבד את חול המועד בכסות נקיה (כסות היינו בגדים). וכן יש לכבדו במאכל ובמשקה. ומצות עשה מן התורה לשמוח בחול המועד. ולכתחילה טוב לעשות סעודה עם פת (בסוכות) או מצה (בפסח) בכל יום מימי חול המועד, בלילה וביום. ומצוה לשמוח בבשר (בקר) וביין. ומכל מקום אין חיוב לאכול בו פת בכל יום מן הדין. ומצוה לשמח גם את בני ביתו בחג, לקנות לנשים (כלומר לאשתו ובנותיו הגדולות) בגדים נאים ותכשיטים, כפי יכולתו מבחינה כלכלית, ולקנות ממתקים לבניו ובנותיו הקטנים. בגמרא בתלמוד ירושלמי (פ"ב דמועד קטן ה"ג), אמר רבי אבא בר ממל, אילו היה לי מי שימנה עמי (מי שיצטרף איתי לבטל תקנת חז"ל), הייתי מתיר עשיית מלאכה בחול המועד. כי טעם איסור מלאכה בחול המועד הוא כדי שיהיו אוכלים ושותים "ועוסקים בתורה", אבל עכשיו הם אוכלים ושותים ופוחזים. עד כאן. ומכאן כתב מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל להוכיח, שיש איסור גדול בשחוק וקלות ראש בחול במועד, יותר מאיסור עשיית מלאכה בו. שכל כוונת התורה בנתינת המועדות הייתה להדבק בה' יתברך ובתורתו ובמצוותיו.

סיפור לפסח – סיפורו של עמק

בשנים הראשונות לייסוד חסידות חב"ד על ידי רבי שניאור זלמן מליאדי – האדמו"ר הזקן. היה נהוג כי תלמידי אדמו"ר הזקן למדו תורה בעיון רב בכיתות מיוחדות שהוקדשו לשם כך. כל כיתה נקראה בשם 'חדר'; 'הדר' א', 'הדר' ב', 'הדר' ג'. אחד התלמידים מאחת הכיתות היה בעל כשרון מיוחד ללימוד בהבנה ובעומק מרובים. קודם הגעתו אל אדמו"ר הזקן היה הוא מ'המתנגדים' לתורת החסידות. אחר שהגיע אל מסגרת הלימודים, ישב ולמד בעיון רב את עיקרי תורת החסידות עד שרכש לעצמו ידיעה גדולה ורחבה בנושאים אלו. תלמיד זה היה עמק מופלא, ובכל פעם שלמד

מנושאים אלו היה דרכו להתעמק ולחשוב בדברים שעות רבות. **כושר העמקתו** - על כושר העמקתו הנפלא מסופר כי פעם אחת במוצאי צום עשרה בטבת, כאשר בריאותו לא הייתה במיטבה, הלך אותו תלמיד אל הכיור בכדי לנטול ידיו קודם אמירת 'קריאת שמע שעל המיטה'. כאשר הגיע אל הכיור החל לחשוב בדברים בהם למד לאחרונה וכך העמיק במחשבותיו עד שהאיר אור הבוקר.

מעשה ניסים: פיוט זה מונה את הניסיונות והסבל שעם ישראל עבר, ומסיים בגאולה שהגיעה מהקב"ה. האדמו"ר מקלויזנבורג: ללמדנו, למרות שעברו את כל היסורים – שונא, כלבא, חוטרא וכו' ונותר יהודי אחד ירא שמים – שוחט שמדקדק במצוות. הגיע מלאך המות והרג אותו, ועם ישראל נשאר, לכאורה, ללא תקוה לעזרה. מצב זה מביא למסקנה, שאין לנו על מי להשען, ועלינו להאמין שיבוא הקב"ה וישחט את מלאך המוות ויקרב את קץ הישועה ויגאל אותנו במהרה אמון. ליל הסדר הוא חג האמונה, שבו מספרים מניסי הקב"ה עמנו. אנו מאמינים, שיש דין ויש דיין שמשלם שכר ובמקביל מעניש את מי שצריך. כשם שפרעה ששיעבד את עם ישראל נענש על כך, כך גם בפיוט – כל אחד קיבל את עונשו: הכלב על שטרף את הגדי, וכל אחד בשרשרת זו, כיון שה' הוא השופט והדיין דין אמת. זהו דיאלוג שהתנהל במצרים בין יהודי למצרי. המצרים ראו שהיהודים מכינים את הכבשים לקיים מצות קרבן פסח, וכעסו על כך, שכן המצרים עובדים לצאן. ענה לו היהודי למצרי בלעג (וכך פותח הפיוט) – האם אלוהיך זה גדי זול שאבא קונה ב-2 זוזים? והרי אפילו חתול חזק יותר. המצרי, בתגובה, שתק וחשב, שאולי ראוי לעבוד לחתול, ואז אמר לו היהודי – הרי כלב חזק יותר מהחתול. והמצרי, כתגובה חשב לעבוד לכלב וכך נמשך הדיאלוג עד שהיהודי מבהיר למצרי שהקב"ה הוא האלוקים האמיתי וכולם צריכים לעבוד לו. הגר"א: חד גדיא, חד גדיא – 2 גדיי עיזים שהביא יעקב אבינו ליצחק בליל פסח, ונעשו אח"כ מצוה לדורות: לקרבן פסח ולקרבן חגיגה. בזכותם זכה יעקב לברכות יצחק ולבכורה, ומסר את ברכות הבכורה ליוסף.

מצה היא לחם ללא תהליך תפיחה, דבר המסמל את העובדה שהאדם ממלא את תפקידו שנדרש מאיתו ללא עירוב חשבונות ושיקולים אישיים. כאשר אדם ממלא את תפקידו כראוי הוא אינו 'מחמיץ' את המשימה שלשמה נשלח לעולם. על ידי התנהגות בסגנון זה אנו 'מכשירים' את עצמו לקראת ייעוד נעלה יותר. כאשר אנו עדינים יותר ומתנהגים בענווה אנו יכולים להיות גדולים הרבה יותר מכפי שאנו חושבים שהננו יכולים להיות.

חג פסח כשר ושמח לנו ולכלל בית ישראל!

מדוע אומרים "חד גדיא" בליל הסדר?
- הפיוט שמתאר את ההיסטוריה שלנו משעבודנו במצרים ועד היותנו במדבר

להחליף את החמץ במצה

כאשר אותו תלמיד נכנס בפעם הראשונה בחייו ל'יחידות' אצל רבינו הזקן שאל אותו תלמיד את רבינו הזקן:

"רבי, מה חסר לי? ענהו רבינו הזקן: "אינך חסר מאום, כי הינך ירא אלוקים ולמדך, רק שצריך אתה להוציא את החמץ שהוא תחושת הישות וגסות הרוח, ולהכניס במקומם מצה שזוהי תחושת ביטול וענווה. על פי דין, כלי שהשתמשו בו בחמץ

צריך להגעילו וללבונו באש גבוהה ביותר עד כי יתזו ממנו ניצוצות, או עד שקליפתו תיפול מעליו." עד כאן דברי האדמו"ר הזקן לאותו תלמיד ב'יחידות'.

לימוד שמעניק כוח

כאשר יצא מה'יחידות' מחדרו של אדמו"ר הזקן סיפר לסובבים ואמר כי האדמו"ר הזקן למד עמו הלכה מהלכות פסח כמו שלומדים אותה בגן עדן.

באמצעות לימוד זה העניק לי הרבי כוח לקיים הלכה זו בחיי המעשיים. וכעת הנני מודה לה' כי בזכות זה יש לי הדרכה אישית לחיי עבודת ה' האישיים שלו.

מוסר השכל – מסר לחיים האישיים

סיפור לפסח מיוחד זה מלמדנו את כוחה העצום של תחושת הענווה הנדרשת מהאדם. חג הפסח מלמדנו כי דברים שתופחים וגדלים אינם כשרים לחג הפסח.

'אל תאמר נער אנכי'. לך בכחך זה והושעת את ישראל!'

פעם נכנס יהודי לבית חברו לפני פסח, וראה אותו עובד קשה ביחד עם אשתו לנקות את הבית לפסח. שאלו חברו, נו הצלחת לנקות את כל הבית מהחמץ? חברו- שאשתו דחפה אותו לעבוד כל כך קשה -ענה כן, אבל ישנה חתיכה אחת של חמץ... [כששולח מבט חד על אשתו שאינני מסוגל להפטר ממנה. אשתו {שהבינה שהוא מרמז עליה} הפטירה לעברו: את החמץ הזה כבר מכר אבי לגוי, לפני הרבה שנים.

חג הפסח הגיע, ואל משה פנו אנשים טמאים שבגלל טומאתם לא יכולים לחגוג, והם מבקשים פתרון. ה' מורה להם לחגוג פסח שני - כעבור חודש בדיוק, ב"ד באייר. ה' מצווה את משה לעשות שתי חצוצרות כסף שישמשו לכנס את העם, ולהודיע על נסיעת המחנות. בני ישראל מתלוננים, וה' מבעיר אש בקצה המחנה ("תבערה"). אבל בני ישראל ממשיכים להתלונן, ומדברים על כך שהם מתגעגעים לסיר הבשר במצרים. עולו של העם קשה על משה, והוא פונה לה' שמצווה אותו לבחור שבעים זקנים שיעזרו לו. בתגובה לתלונת בני ישראל מוריד ה' שלווים (=סוג של עוף) מהשמיים. כאשר אוכלים בני ישראל מן השלווים מכה בהם ה', ורבים נהרגים. ולכן נקרא המקום קברות התאוה. ולבסוף, מרים ואהרון מדברים רעות במשה, אחיהם, וכעונש לוקה מרים בצרעת.

לא לקרוא בשעת תפילה וקריאת התורה

הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

הרב כאבן אבא k"fe

אחד יהדות באהבה

בלע הגדה לא יצא

גולת הכותרת של לילה זו היא מצוות" והגדת לבנך ביום ההוא **לאמר**, "לתאר להרחיב ולהסביר כל אחד כי ה' הטובה עליו לבניו ולצאצאיו אחריו את נסי ה' ונפלאותיו ביציאת מצרים, והחדרת האמונה הנטועה בנו מדור דור שה' יתברך הוא מצוי ומשגיח על כל פרט ופרט ובחר בנו כעם סגולה מכל העמים, אֲשֶׁר בָּחַר בְּנו מִכָּל הָעַמִּים. וְנָתַן לָנו אֶת תּוֹרָתוֹ (מנוסח ברכות התורה), והייתם לי סגולה מִכָּל הָעַמִּים כי לי כָּל הָאָרֶץ (שמות יט, ה).

פירות יבשים - לגעת בחמץ בימי הפסח - שתי שאלות: בבית הורי נהגו שלא לאכול פירות יבשים בפסח, וכעת לאחר שנשאתי ראיתי שבמשפחת בעלי אוכלים פירות יבשים בפסח, האם המנהג נכון? והאם נכון הדבר שאסור לגעת בחמץ שמוצאים ברחוב בפסח? - תשובה : מנהג האשכנזים שלא לאכול פירות יבשים בפסח. והספרדים לא נהגו בזה איסור. ואין להרים חמץ בפסח כשמוצאים אותו ברחוב, משום גזירת רבותינו, שמא יאכל ממנו.

ולכן צריך לקרוא את ההגדה בנחת ובמתינות, להאזין לשאלות הילדים ולנסות לתרץ להם, ובכך לקשור ולאגוד את כל המשפחה כולה ולנטוע בכל אחד את האמונה, והאמן בה' ויחשבה לו צדקה (בראשית טו, ו).

לפני כמה שנים ניגש אלי אדם מסוים ואמר לי: "כבוד הרב, שברתי השנה שיא **סיימתי לקרוא את כל ההגדה בתשע דקות!**"

לשון הטוב

הלכות - החפץ חיים

כלל י', סעיף ג'

מותר לספר על אדם שגרם רעה לחבירו כדי שיתקן מעשיו, רק אם מעשיו עצמו טובים יותר ממנו. אבל אם הוא חוטא כמותו, הרי זה אסור לפרסמו. כי איש כזה אינו מתכווין לפרסם לתועלת, אלא לשמוח לאיד ולבוזתו בזה. וכבר נאמר בענין הזה (הושע א' ד) "ופקדתי את דמי יירעאל על בית יהוא". שאף אל פי שעשה ירעאל מצוה שהכרית את בית אחאב, כיוון שהצטווה על ידי נביא, ונתנה לו עבור זה מלוכה לארבעה דורות, בכל זאת נפקד עליו לבסוף דמי אחאב, כיון שגם הוא עצמו היה רשע

השבתי לו שנפסק להלכה שהבולע את המצה יצא ידי חובה (בדיעבד, אך לכתחילה צריך ללעוס את המצה יפה ואחר כך לבלוע, כמבואר בחזו"ע פסח עמוד ס"ט), אך הבולע את המרור לא יצא ידי חובה, משום שצריך להרגיש את טעם המרור (כמבואר בשו"ע סימן תרע"ה ס"ג), **אולם בדרך מליצה אפשר לומר שלכל הדעות והשיטות "בלע אגדה-לא יצא ידי חובה**, "כיון שתכלית הלילה הקדושה הוא להרחיב ולספר ביציאת מצרים, ולהודות לה' יתברך על ניסיו שעשה עושה ויעשה עמנו, ובכך מגלגלים אנו רחמיו יתברך שימשיך לעשות עמנו ניסים ונפלאות, וכדברי רבותינו (מדרש תהילים יח) כל שעושים לו נס ומהלל ומשבח את הקב"ה עושים לו עוד נס, שנאמר "נתתה ליראיך נס להתנוסס" [תהילים ס, ו]

